

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Pavli Segneri E Societate Jesu, Qvadräginta Sermones

Segneri, Paolo

Antverpiae, 1695

Sermo XXXV. Die Veneris sancta. Ut condigna æstimatio fiat eorum, quæ Christus nostri amore pati dignatus est, ostenditur, in toto terrarum orbe, nunquam fuisse dolorem, qui cum Christi dolore ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52734](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52734)

rum aculei contra te prevalitura sint? donec scias, quod dominatur excelsus, qui te magis adhuc dejiciet, & deprimet, nisi te ipsum in demissione componas. Dic, mercator & institor inique! scire cupis, quamdiu consilia tua casta & inutilia rationes fallaces, infaustra negotiatio futura sit? dicam, dicam, donec scias, quod dominatur Excelsus, tibi que certo persuasum habeas, è malo te ruiturum in peius, nisi in DEUM reverentior, benignior in pau-

peres, liberalior in dicatos Deo vos efficiaris. Quid ergo tandem sciendum nobis est, o Deus, & Domine! deijci coram te, & humiliari, hoc porro faciendum restat, errorum nostros agnoscere, tuam Justitiam adorare, & tibi similes effici, ut, qui Regis mansueti titulo gaudes, posthac secundum benignitatis tuæ amabilissimum genium nos tractes, non secundum furorem, ad quem nostrorum flagitia cogunt.

SERMO TRIGESIMUS

Q V I N T V S.

DIE VENERIS SANCTO

O vos omnes, qui transitis per viam, attendite & videte, si est dolor similis, sicuti dolor meus.

I. Icistis, peccatores, vicistis! exultate in die hoc funestissimo, canite triumpham, & cum festu vobis applaudite!

En voti damnati estis, successit intentum! innocentem DEI Filium è medio tollere, affligere, & eliminare laborastis. Eia salva res est: *Abscissus est, abscissus est de terra viventium!* Ecce enim à Golgothæ jugo redux lætum vobis nuntium fero, vosque certissimos reddo, eum præsentem innumerabilis populi coro-

nâ, nudum, derelictum, despectum, post trium horarum difficillimum agonem animam tandem in probolæ Crucis trunco exhalasse. Eia contentine estis, o crudeles? an vestris desideris satisfactum est? quid poterò desideratis? an forte ipsimet in rem præsentem venire cupitis, tam funesto spectaculo mentem facere, ejus supplicij oculos pascere, & contemplatione vulnerum, quæ vestrali malitia inflixit, carnis, quam vestralibido laceravit, capitis, quod superbia vestræ aculeis perforatur, & labrorum, quæ lingua vestra maledicta

Isa. 53. 8.

amarissimo felle potavit, vos vultis recreare? Venite ocyus, venite; ego enim, ut gaudium vestrum plenum sit, vos illum manducam: *venite, & ascendamus in montem Domini!* Nescio tamen, an, si illuc pertigeritis, in vestra potestate futurum sit, vobismetipsis à lachrimis temperare. De Rege Seleuco memini me legere, cum regno pulsus, naufragus, & nudus, in maris littore, quo illum tempestas eiecerat, jaceret, rebelles subditos, ad spectaculum lætissimos accurrisse; cum verò exportectum in arena, derelictum, & calamitosum, sine veste, cibo, & fovea, omni que destitutum auxilio intuerentur, versis in commiserationem animis, tantà erga Principem pietate vel invitos fuisse commotos, ut eum à terra sublatum in Regiam sedem humeris suis deportarent, palamque ostenderent, multa non rarò præcipiti furore barbarè ab hominibus tentari, quæ minimè auderent, si eorum enormitatem, ante patratum scelus satis, superque agnoscerent. Id ipsum sanè vos hodiernà die cum Rege vestro facturos existimo, si ulliùs adhuc opis à vobis recipiendæ capax foret. Verùm ille, Eheu! in amplissimo dolorum suorum Oceano non luctatur solus, sed submersus est, ut nihil porò de eo præter solum cadaver spectandum supersit. Quantum vis autem tygide sæviore, aut silice duriores sitis, unam saltem lachrymulam Ei utique non denegabitis? Quis crederet? ipsi tortores, & carnifices, qui suis Illum manibus peremerunt, venas se-

cuerunt, lacerarunt carnes, & luxarunt ossa, demisso capite descenderunt de monte, & repetitis ictibus pectus percusserunt, ut solent, quos facti revertebantur percussientes pectora sua. An non ergo & vos commovebimini, qui utique tortoribus mitiores estis? video enim verò, video jam suffundi oculos lacrymis, & uberem paulatim fletum stillare: laxate fræna gemitibus, & finite, ut amarus ex oculis torrens prorumpat; si enim unquam justam plangendi materiam habetis, hanc vobis spectaculum istud suppeditat. Quem autem esse creditis, qui vestro scelerere, ô peccatrices, & peccatores durissimi, interemptus est, quem, inquam, esse creditis? Si dicerem, fuisse juvenem, omnium venustissimum & amabilissimum, speciosum formâ præ filiis hominum. in cujus frontè, residebat majestas, sed absque fastu: è cujus labris stillabat dulcedo, sed sine tædio & satietate; ad cujus aspectum delertis officinis artifices, mercatores relictis negotijs, sæminæ debilitatis & sexus, omnes alij cibi, susque obliti, per longa viarum spatia accurrebant; qui omnibus, salutem & solatium, nemini damnum aut molestiam intulit: verbo qui fuit *totus desiderabilis*; an non intima vobis commoveri viscera experiremini, quamvis nec affinitatis, nec necessitudinis, nec gratitudinis vinculo Eidem essetis devincti? Sed, heu! nequaquam Ille persona tam vilis est, sed est Pater vester, Creator vester, servator vester, & quod hisce omnibus majus est, Deus vester, cujus bene-

Luca 21.
48.

Ps. 44. 3.

Capit. 5.
16.

beneficio recepistis auram, quam spirantem, solem, quo illuminamini, terram, quâ nutrimini, animam, quâ informamini. An non ergo iusta vobis dolendi causa est, si cogitatis, vos ei vicem tam acerbam rependisse? Quin Ego vos ab omni debito commiserationis absolverem, si morte vulgari perfunctus esset: verum illa omnium probrosissima & crudelissima fuit, & necdum in lachrymas & plangens abitis? quot vulneribus & plagis transfossus corpus hiat, rot linguis vobis acclamat: *O vos omnes, qui transitis per viam, attendite. & videte, si est dolor similis, sicut dolor meus!* Quasi diceret: heu crudeles & barbari! ut quid transitis, nec ullo compatiens oculi ictu dignamini. Sistite tantisper gressum, & si quem mortalium pares pœnas sustinuisse videbitis, eja, per me licebit iter proseguimini, nec ullas à vobis lachrymas exspecto, quos tamen tam prodigè aliàs profunditis jam super colla fallacis proci, jam super tumbam amici vel heri: quòd si dolores omni alio dolore graviores, deprehenditis, firine potest, ò Christiani, ut nec pium quidem suspitium in supremam orientis solatium mitatis? Hoc enimvero est, Auditores, quòd Redemptoris nomine hodie à vobis effragito: suspendite tamen tantisper lachrymas, dum palàm fecero an ullus unquam mortalium ob dolorum & tormentorum, quæ passus est, vehementiam Christo possit æquiparari: *si est dolor similis, sicut dolor Christi.* Id ubi demonstravero, nolite mihi cum Davide dicere. *Potum nobis dabis in la-*

*chrymis in mensura; ad tantum enim dolorum, & noxarum excessum omnis mensura est nimium avara & pœca: statuat modus & mensura lamentis, in morte Filij Unigeniti, in morte sparsæ paucis amatæ, in morte charissimorum amicorum, morte autem plangendi mortem Dei bonis, est plangere absque modo: sed quæ erit virga illa, quæ, reorato Moysis miraculo, è durissimis hominum cordis peris tantam postquam extorquere? Virga illa est lignum Crucis Augustissimum! ad illud ergo, antequam dicere exorbar, oculos, mentem & preces noctes convertamus, & unanimes voce exclamemus, *da nobis aquam!* salam, inquam, & amarissimam, quæ ex afflicto hominis corde scaturire potest. Receperint sanè Hebræi per Virgam, quæ Tui figura & imago fuit, aquam mellis instar dulcissimam, de petra mellis saturabis eos; nos absinthio & helle tinctam desideramus, qualis hodie trimenti Deo oblata est: Hæc vobis dies tristitiæ, acerbatis & amaritudinis est, *omnis anima, omnis, in die isto per figuram dictum est, omnis anima, quæ non afflicta fuerit in hac, peribit de populo suo!* Tu es, ut in tanti tamque iusti doloris testimonium in uberes planctus ac fletus solvamur, ut illa nobis verba applicari possint: *Quo fonte manavit usque, fluent perennes lachrymæ, si virga penitentia, cordis rigorem conterat, dæmen.**

P A R S P R I M A .

O vos omnes, qui transitis per viam, attendite, & videte, si est dolor similis, sicut dolor meus.

II. **N**on me latet, Auditores, plurimos alios gravissima queque sustinuisse; plerumque tamen deprehendimus, dum corpus affligetur, animum à cruciatibus fuisse immunem, aut dum pareretur animus, corpus liberum fuisse. Christus in utroque est passus, ut adeo merito per antonomasiam *Vir dolorum* appellaretur: si enim animum illius confidero, omnes certe malorum furia, timores, & trepidatio, anxietates & dolores, desolationes & gemitus in eum conjurant: si verò corpus inspicio, nullam omnino ejus partem invenio, quæ suo careat tormento: quod simplici quidem, sed formidabili dictione expressit propheta dicens: *attritus est propter scelera nostra.* Oculi pugnotum ictibus tumidi, genæ colaphis liventes, fauces siti aridæ, labra felle infecta, tempora spinis perfossa, manus, pedesque clavis perforati, brachia fumbus, venter & arteriarum meatus nervis arctè restricti, collum catena tum pondere curvatum, humeri gravissimo Crucis pondere fracti, nervi atrocissimè in Cruce extensione distorti erant; in horrenda flagellorum tempestate supra dorsum Ejus effusa, nec lateribus, nec lumbis, nec ventri, nec genibus, nec pedori parebatur, totumque corpus unicum esse vulnus videbatur: *vidimus eum, & non erat asperatus.* Nec tamen velim credatis, me in hac dolorum congerie rei summam constituere, cum etiam in alijs hæc tormenta non pauciora fortè fuerint, nec minùs acerba: minori tamen doloris sensu tolerari poterant à quovis alio, quàm à Christo, cum concurs omnium sit opinio, Christi corpus ob summam humorum temperiem, & organorum singularem perfectionem, fuisse delicatissimum optimè dispositum, atque adeo tactus sensusque tenerissimi; omnia enim, quæ Deus supra naturæ vires operatur, in suo genere perfectissima sunt; ut patet universali inductione: sic manna divinà virtute Hebræis paratum gustus sapidissimi fuit; vinum in nuptijs Canæ prodigiosè genitum, generosum fuit ac suave; panis, quo Christus in deserto famelicos pavit, ex mente interpretum sapidissimus fuit. Si ergo hæc opera, licet conditione & gradu longè inferiora, summam tamen in ordine suo perfectionem acceperunt, quia Divinæ artis & Magisterij veluti specimen quoddam esse debebant; quis dubitet, summam Sacratissimi Christi Corporis perfectionem fuisse, quod in virginicis visceribus Dei manu formatum

R. P. Segneri *Quadragesimale.*

LII formatum

formatum est, ut animæ inter omnes
 3. p. q. 46
 a. 6. m. C. & nobilissimæ pulcherrimæ,
 & nobilissimæ domicilium præberet :
 confirmat hoc D. Thomas, qui ex eo,
 quod Christi Corpus actione superna-
 turali formatum est, arguit, fuisse per-
 fectius omni alio, quod sit actione
 naturali, *quæ enim per miraculum fiunt,*
ait, sunt alijs potiora. Perpendite ergo,
 quàm vivaces fuerint Christi sensus
 ad omnes suas functiones; quàm ten-
 ner & acutus fuerit tactus flagello-
 rum, quanta gustûs acrimonia in potu
 fellis & absynthij; quantum tormen-
 tum odoratus ex foecentissimis mili-
 tum sputis & salivâ. Accedit, Chri-
 sti corpus, at docent Viri doctrinâ &
 sanctitate conspicui, in prima sui for-
 matione ad patiendum singulariter
 fuisse aptatum, quod in nostri corpo-
 ris generatione natura facere non so-
 let: quamvis enim & nos innumera-
 bilibus doloribus, molestijs ac morti
 obnoxij simus, eum tamen in finem
 conditi non sumus; imò, ut ab his ma-
 lis immunes essemus, Deus nobis in
 Paradiso voluptatis tale alimenti genus,
 tam aptam climatis temperiem, tam
 benignos stellarum influxus, tantam-
 que æris cælique salubritatem paravit,
 ut omnis omnino doloris expertes
 nos redderet & immortales: *Creavit*
 5ap. 2.
 23. *Deus hominem inexterminabilem.* Nec
 in ipso inferno diabolos inter ac dam-
 natos inveniemus ullam creaturam, ex
 primaria Dei intentione efformatam
 ad patiendum, præter solum Christi
 corpus, qui eo duntaxat sine humanam
 carnem induit, ut nostri amore more-
 teretur: *Venis, ut dares animam suam* *ten-*

demptionem pro multo. Ideo Christi
 corpus ita formatum est, ut in illud,
 velut vas capacissimum, totum dolo-
 rum mare ad infinita hominum pec-
 cata abluenda derivaretur, eumque
 in finem ad omnem doloris sensum
 summa aptitudo collata est, quæ ve-
 à sanguine subtilissimo, vel spirituum
 delicatissimo vigore, vel carnis savi-
 tate ac teneritudine poterat oriri. Nec
 caret hæc opinio sacrae scripturae au-
 thoritate, nam sicut Psalmista in Chri-
 sti personâ dicit: *sacrificium, & obla-*
tionem noluisti, aures autem perfeciisti
mibi, ad demonstrandam obedi-
 tiam, quâ Christus passionem accep-
 vit, ita Apostolus de illo dicit: *Ho-*
stiam, & oblationem noluisti, corpus au-
tem aptasti mibi, ut Christi ad patien-
 dum aptitudinem denotaret. Sic
 ergo, ô delicatissima Jesu mei Caro,
 quis tibi doloris sensus erat, cum impo-
 tuosus ille plagarum turbo uno fuit
 impetu in Te effunderetur, ut nec mi-
 nima quidê Tui portio, aut ab idua
 sævitiâ, aut à vulnere immantem
 fuerit intacta? Unica sæpe spina plati-
 tæ pedis incauti infixæ, adolescentem
 teneros, aut matronas delicatas in ille-
 tabiles clamores coëgit; quin & leo-
 nes ipsos doloris vehementiâ in fumi-
 egit, & rugitus expressit: quid ergo
 in Te, Servator mi, septuaginta duæ
 spinæ fecerint, non calloso pede, sed
 ipsi cranio, temporibus, ac cerebro in-
 fixæ, ubi vel levis plaga letalis
 est? quid in te effecerint clavi per
 tenuissimas musculorû fibras adacti? quid
 flagellorum ictus, quibus viscera, &
 intestina detecta sunt? fuerint ergo
 abo-

aliorum tormenta temporis morâ & diuturnitate productiora ; id enim verò non contendo : sed , intensiorem doloris si spectes , in nullo alio , quàm in Christo , acerbiora & graviora invenies .

III. Verùm dicite Christiani , an in ullo unquam , qui passus est , diuturniora fuerint tormenta ? Nemo sanè sibi persuadeat , Christi passionem intracam duntaxat temporis moram aritari , quo intra tortorum manus tenebatur : ah hîc potius patiendi finis erat , quàm principium . A primo conceptionis momento futurorum tormentorum scena horrida Christi animo aperta est , juxta illud Davidis : *Dolor meus in conspectu meo semper* ; nec id in genere duntaxat , & sub confusâ quadam imagine , sed distinctissimè & ad omnes usque minutias . Vidit ille singillatim plagarum , colaphorum , distortionum , & tuum ac violentorum impulsuum numerum , & auctores illorum ; vidit , quot spinis crudelissimè transfigendus esset , quot sputis deformandus , quot sublannandus ludibrijs , quot crudelitatis modis torquendus , ita quidem , ut Christo æquè , imò magis doluerit , tormenta ista eminus contemplari , quàm nobis dolore soler , illa præsèntia intueri ; nobis enim , si gravis delicti causâ carceri mancipamur , etiam convictis & confessis etiamnum spes affulget , aut fugâ evadendi , aut libertatem pecunijs redimendi , adhuc in Magnatis cujusdam intercessione confidimus , qui se pro nobis interponat , quem admodum pöllator ille Ægyptius in Josephi gra-

tiam fecit , aut si tandem nil aliud spei superest , saltem judicem precibus ad pietatem , aut ministros promissis ad misericordiam flectere speramus ; Christo autem perfectissimè perspectum erat , quidquid necesse fuit evenire :

Iesus autem sciebat omnia , quæ ventura erant super eo , ut probè D. Ioannes observavit : quæ ergo Christi angustia fuerunt , cum palàm notum sit , fuisse nò neminem , qui ad solam mortis denuntiationem subito canesceret , alium , qui deliquitum animi pateretur , alium , qui omnino expiraret ; aliū , qui alio ferali eventu doceret , quam vim habeat vel sola imminentis mali apprehensio . Ego sanè minimè miror , Christum nunquam risisse , & de se dicere potuisse : Totâ die contristatus ingrediebar , & defecit in dolore vita mea , & anni mei in gemitibus . Perpendite , quæso , an unquam lætari potuisset Rex ille Balthasar , improvilis pugionum ictibus in lecto suo trucidatus , si à prima pueritia nudos semper pugiones oculis suis obverfari vidisset , sua inter præcordia olim mergendos ? O miserum Sisaram , si clavum illum semper oculis præsentem habuisset , quo ad torrentem Cison caput sibi erat perforandum ! Miserum Abimelechum , si semper intueri coactus fuisset saxum illud , quo illi , dum turrim Thebeam subiret , cerebrum elisum est . Christus autem verè dicere potuit : *Dolor meus in conspectu meo semper , omnino semper ; & vigilantis , & dormientis , & sedenti , & ambulanti , semper passio coràm & præsens obverfabatur : hinc toties lamentabiles illas*

Pfal. 55.3 voces ingeminavit : *Conculcaverunt*
Pfal. 87. me inimici mei tota die : tota die cir-
 18.
Pfal. 101. cum dederunt me ; tota die exprobra-
 9.
Pfal. 66. bant mihi ; tota die verba mea execra-
Pfal. 72. bantur : fuit flagellatus tota die. Quid
 14.
 enim ? ane Christi flagellatio inte-
 Ibid.
 gram diem duravit ? imò diem vix at-
 tigit, erat enim diluculo : *Castigatio*
mea in matutinis. Quid ergo his ver-
 borum formulis Christus aliud insi-
 nuavit, quam quòd omnibus diebus
 vitæ suæ in imaginatione & spiritu
 passus sit omnes illas pœnas, quas po-
 stea in Corpore suo verè pertulit ? unde
 multorum Patrum opinio est, quòd
 illa animi deliquia, illi tremores, tædia
 & conflictus, quos in horto expertus
 est, non fuerint Christo insoliti, sed
 frequentes & usitati, & quidem in
 tanta intensione, ut semper sanguineo
 sudore manasset, nisi altissimo suo,
 quo pollebat, dominio illum conti-
 nuisset. An non hæc tormenti, Marty-
 rij mortisque proluxæ species videtur,
 triginta annis tormenta & mortem
 præstolari ? Nihil adhuc dixi de tristitia
 illa, sensuque acerbo, quem in
 Christo continuò excitârunt, tot Di-
 vine Majestati illatæ injuriæ, & gra-
 vissimæ calamitates, quæ genus hu-
 manum propterea expectabant. Fuit
 quondam ex toto mortalium genere
 electus Noë, ut fragili in ligno univer-
 sale diluviū evitaret, ac mare illud im-
 mensum securus trajiceret, in quo
 omne reliquum hominum genus tri-
 stissimo naufragio periit ; & tamen sa-
 cræ paginæ testantur, Deum ipsam
 manu propriâ fenestram Arcæ clau-
 disse : *Et incluserunt eum Dominus de foris ;*

Gen. 7.17

ut non spectaculi, ut ait D. Hierony-
 mus : *ut non spectaculi tristis aspectus*
 Noemus magis cruciaretur. Solus Jesus
 erat, cui omnes aditus & portæ mundi
 relinquebantur apertæ, ut ante tempus
 stragem charissimorum suorum intro-
 retur, nec oculum in ullam partem
 posset defigere, ubi non lachrymarum,
 sanguinis, mortis, & quæ morte ac-
 biora sunt, materiam inveniret. Sic
 sola Lazari sepultura tanta turbati-
 mi signa dedit, ut in suspiria, singu-
 tus, & fremitus cum præsentium ad-
 miratione erumperet, *Infremuit spiritus*
in ; quid quæso fecerit, cum tot Marti-
 rum carnificinas, qui Dei amore
 jugulati aut discerpti, aut igne absum-
 ti sunt, tot Anachoretarum rigores, tot
 afflictorum calamitates, tot pauperum
 miserias, tot fidelium excidia, ab heret-
 icis, & gentilibus illata, tot piorum per-
 secutiones, tot denique supplicia, quæ
 in Inferno multi damnatorum in hor-
 nes sustinent, pro quibus ille non ni-
 nus, quam pro Electis sanguineo
 fundere, & in crucis trabe pendere
 debebat, contemplaretur ? merito ergo
 incomparabilis illius dolor dici potest
 rat ; *non est dolor similis sicut dolor Chri-
 sti* ille enim non suos solum dolores,
 sed dolores cæteris omnibus homini-
 bus communes, velut proprios susti-
 nuit : *Verè languores nostros ipse susti-
 nit, verè dolores nostros ipse portavit !*

IV. Ut verò passionem hanc co-
 cultam, quam toto vitæ decursum
 diebus carnū suæ tulit, prætercunctis
 nosque unice ad illam, quæ hujus
 diei propriæ & manifesta est, referre
 gamus : edicite, an unquam fuerit

rit, contra quem omnis conditionis, strus ac ordinis Personæ, ut gradu differentes, ita impietate concordēs conjuraverint? Non neminem personæ Ecclesiasticæ persecutæ sunt, sed Laici protexerunt; alium Laici insectati sunt, sed clerus tuebatur; contra alium plebs furiosa insurrexit, sed Principem defensorem nactus est; in alium sæviebant populares ac contemnerent, sed ab exteris receptus est. Atque hæc ut plurimum inter homines viget aut studiorum & affectuum diversitas, aut contentionis æmulationis, ut vix sit invenire miserum, qui ob id non hoc ipso patronum inveniat, quin alios adversarios experitur. Elias eo ipso tempore, quo Achab persecutionem passus est, viduam invenit, quæ illum & lare & victu adjovit; David à proprio suo Rege ejectus, à Rege extero susceptus est; Jephthæ à fratribus in exilium actus, vigos quosdam & incerti laris homines invenit, qui ei adhærent; Jeremias, cum suimet populares persequerentur, Æthiops quidam ope & auxilio adjovit; Susanna, cum à geminis senibus calumniam sustineret, à juvene quodam vindicata est. Ita innumeros in medium proferte possem; sed regula tam vulgaris in solo Christo fefellit; ad eum enim obsequendum, consensu prorsus mirando, conspiravere, & gentiles & Judæi, Romani ac Barbari, plebs & nobilitas, Sacerdotes & Laici, Judices ac milites, senes pariter & juvenes, simplices & astuti, docti & ignorantēs; id quod ipse expressit,

cum diceret, in suam perniciem canes & tauros, animalia naturâ suâ adeo diversâ operam junxisse: *circum-* Ps. 21.
dederunt me canes multi, tauri pin- 13.
gues obsederunt me! Verum quis dolor, videre se in tanta omnium abominatione constitutum, mortemque suam concordis discordis ceteroquin populi voto expeti? certe barbaries portento similis videri debuit, vel unicum hominem in toto terrarum orbe reperiri, qui Christum odisset: *stemus simul, qui est adversarius meus, accedat ad me.* An fortè Principes? verum quantam non reverentiam Christus illis exhibuit, dum suis sanctissimè edixit, ut omnem illis honorem deferrent, tributa solverent, ad omnem modestiam, pacem & concordiam subditi se componerent, omniaque Principibus suis officia & obsequia redderent. Forfitan sacerdotes? sed ad quantum ille fastigium eorum potestatem extulit? An fortè Pharisei? verum quàm fervidè obedientiam eorum jussis præstandam commendavit? An publicani? verum an non palam notum est, quantopere illis Christus, etiam cum existimationis suæ dispendio sa- verit? Nec sanè plebs cum odisse poterat, cum totum se ejusdem utilitati impenderit, rudes docendo, solando afflictos, infirmos sanitati restituendo & famelicos pascendo. Nec avari de Nobilium numero odij causam habebant, cum eorum opibus minime inhiaret; sed nec ambitiosi, ad quorum honores non aspiravit; nec literati, quorum applausus nunquam

ambivit. Cùm ei sifteretur femina, adulterij rea, an non subito modum invenit, eam in libertatem asserendi? Cùm infame scortum ad ejus se pedes advolveret, an non promptissimè illud absolvit? ad summam: nunquid longè æquius Jobo gloriari poterat, se pedem claudo, oculum cæco, ducem erranti, panem famelico, Patrem orphano, vitam mortuo fuisse? Grande ergo prodigium erat, invenire vel unum hominem, qui se Christi inimicum profiteretur: *stemus simul, quis est adversarius meus? accedat ad me.* Cogitate ergo, quantum Christo doluerit, tot hominum millia omnis conditionis ac statûs in caput, & vitam suam

ps. 68. 5. conspirasse: multiplicati sunt super capillos capitis mei, qui oderunt me gratis! O portentum! ad necandos gravissimorum scelerum reos, vix pretio conductus carnifex haberi potest, cum quis horreat, ministerio tam dito manus admoveere, maximè cum id sole claro, in plateis publicis, ac numeroso hominum conspectu exercendum est; & tamen, cum mors Christo inferenda decernebatur, si B. Mathildi fides est, tantus carnificum numerus erat, ut ad quingentos excreceret, cum omnes certatim eorum numero intrudi potius, quàm accenseri allaborarent, idque tantâ contentione ac studio, velut si quis oecisi Christi gloriam ac decus ab alio sibi eripi metueret. Non dubito, etiamnum vobis, nec immeritò horrere animum, cum in memoriam revocatis, non ita multis ab-

hinc annis, in tantam temeritatem subditos insurrexisse, ut in amplissimo Londinensis urbis foro Regi suo Carolo impiâ securi caput demerere: verum hi personati comparere, nec unquam sperabant, facti sui æquitem quæstis rationum coloribus palliari posse, quin executioni saltem eos puderet. Nihil horum Christi interfectores fecere: sed libertatis, sine ullo horrore aut respectu, & impudentissimè comparuerunt: *erant rursus caput: nisi dicere libent, tunc vel maximè personam suam simulasse, & larvam induisse, cum gestu, voce, oculis & immani furore diabolos potius, quàm homines se exhiberent: deglutiamus eum, sicut infernus viventem!* An non estimatis, ex horum numero fuisse non paucos, qui singulares à Christo factores & beneficia obtinuerunt? quidam haud dubiè manûs aridæ usum à Christo quondam receperunt, quam modò ad vellendos impiè capillos extendunt; alij contra dros pedes miraculo sibi à Christo restitutos experiri sunt, nunc calces illi illidunt; alij linguam in Christi ludibrium impudenter exerunt, cujus vinculum non ita pridem Christi prodigiosè solvit; alius, qui Christi beneficio vitam receperit, jam benefactoris sui oculos obnubit; alius, qui ipsi vitam debet, nunc vitæ authorem in Calvariæ verticem & Crucem rapuit; atque adeo omnes cum summa ingratitude notâ abusi sunt gratiis, quas paulò ante à Christo liberè obtinuerunt. Hæc sanè Virorum

sanctorum contemplatio est, putantque, Christum id expressisse, cum dixit: *retribuebant mihi mala pro bonis, & odium pro dilectione mea.* Fateor tamen, me huic opinioni, quantumvis communi minimè subscripturum, nisi viderem, quòd aliquis ex charissimis discipulis, atque intimis Christi amicis, *homo unanims,* tragediæ usque adeo funestæ primam telam sit orsus; *Et magnificavit super eum supplantationem.* O sortem Redemptoris mei dolendam.

V. An non hoc solum sufficeret, ut summâ ipsius compassione dignum censuerimus? Non me latet, similem calamitatem alijs etiam evenisse: Cæsarem Brutus, Sardanapalum Arbaces, Gandaulem Giges, omnium, quos habebant, amicissimi prodiderunt. Verùm quis unquam Regum illorum proditorem suum ad tam sublimem conditionem elevavit, ut Christus Judam? è plebeja, sordida, & centonibus consultâ fortunâ, eum in numerum duodecim Senatorum adlegit, qui maximum totius mundi Principatum, & operâ suâ stabilire, & consilio regere debebant. Destinabat illi adorationes populi, Sacerdotum obsequia, templorum & altarium magnificentiam; amplissimam illi potestatem in naturam concessit, subjecit morbos, mortem tributariam ei fecit, totum inferni saltum ejus nutui obedire coëgit, & ne ullam suæ de illo existimationis aut fiduciæ demonstrationem omitteret, tenuis etiam,

quod habebat, peculij sui dispensatorem & eleemosynarium constituit; ad pedes ejus vilissimi instar servi procubuit, illos magnâ animi demissione abluit, magnâ teneritudine dissuaviatus est, nullisquæ amicitiae signis satis contentus, tandem inventione amoris inauditâ, se totum illi, Corpus nimirum & Sanguinem suum, Humanam Divinamque simul substantiam sub Panis ac Vini specie intimè communicavit: quis, unquam principum ad tantam excellentiam proditorem suum elevavit? Considerandum præterea neminem istorum unquam fuisse proditum, nisi eum ingenti proditoris evolutamento: Brutus Cæsarem tradidit, sed ex ambitione vindicandi patriæ libertatem; Arbaces Sardanapalum, sed ut Medorum Imperium occuparet; Giges Gandaulem, ut Dominum Lydiæ sibi vendicaret. Judas autem cur Christum tradidit? aures obturare, ô fideles! ne scelus hoc audiat: *pro triginta argenteis!* *constituerunt illi* Matth. 26. 10. *triginta argenteos.* Verùm erravi; nec illud quidem pretium proditor respexit; an non enim notum est, quòd eum publicè venalem expulserit, amplâ illâ ac indeterminatâ proclamatione: *Quid vultis mihi dare, & Ego eum vobis tradam?* Matth. 26. 15. *cumque vel tantillum offerretur, acquievit illicò, & licet avarissimus esset, non contradixit, non contendit, non vilitati pretij obnuntiavit, cum faciè potuisset reponere, olim in Samaria sub Rege Joram caput asini*

ni plaris stetit: verum protinus in contractum stipulatam manu consentit, minoris etiam Christum haud invitè venditurus, ut palam faceret, se præter vendentium morem non tam lucrum suum spectare, quam mercem ementibus consignare. An unquam vilius & probrosius res ulla venum exponitur? an non vitulo & jumento major honor habetur? quis enim quovis oblato pretio contentus esse solet? an non magis emptores difficiles sunt ad offerendum, quod petitur? nunquid quotidie videmus, litigari ac contendere de pretio hordei, sæni, & olerum, ut in rebus etiam vilissimis vendendis vel unum nummulum ultra sortem communem extorqueamus: *Supponamus stateras dolosas*, dicebant nequam illi apud Prophetam Amos, *supponamus stateras dolosas*; sed quorsum tandem nequitiae tam subtiles? *ut quisquili ut frumenti vendamus*. Tanta libido est, lucrari vendendo. Christus verò ad primam triginta nummorum oblationem ultrò additus est: an non perspicue apparet, eum ex livore & odio venditum fuisse?

VI. Sed quid dixi? pejora longè, magisque insolita in Christi venditione acciderunt: novi equidem, etiam Josephum à perfidis fratribus ex odio & livore venditum: summum tamen video in hac venditione discrimen; Josephus enim è cisterna quidem sua extractus est, ut Ismaëlitis mercatoribus venderetur; inde mancipij instar ligatus, Dromedarij impositus, & in Aegyptum

abductus est; illud tamen calamitatis solatium habuit, quòd venditus quidem sit, sed ideo solùm, ne cogatur mori: *melius est, ut venundetur*, ut Judas, sed Judas melior ac mitior, melius est, ut tunica Ejus tingatur habi sanguine, quàm proprio cruore. Tum enim verò magis miserabilis fuit Joseph, si venditus esset, ut in carcere; sed ab hac injuria usque adeo inhumanam liber fuit. Hæc nempe veritas inter omnes homines illi soli reselecta est, qui *Filius hominis* appellatur: *Filius hominis tradetur, ut crucifigatur*. An non id verissimum est, Auditores? quotquot enim post conflictus & prælia venditi sunt, mortem venditione redemerunt; unde et leges docent, *servos*, peraccommodos & benigno vocabulo dictos à *servando*, quia venditione vitam servabant, atque ideo in proposito dictum est, *in servum venundatus est Ioseph*; hunc enim vendere, fuit servare. Sed longè aliter cum Christo actum est; hic enim venditus est instar bestiarum macellum destinatus: & hæc injuria an non merito nos percellat? Vah! Juda, Juda, traditor sacrilege! necdum penetras, quid sit, *Dat Filius ex fine tam sathanico vendidit*; in quantum non desperationem, in qua non furias ibis, cum scelestis horum enormitatem agnosces? Tum enim verò æs omne, quod iniquissimè præcæsti, perlibenter expenderes ad eandem carnificis operam, qui te in poenam mactaret; sed non obtinueris: tu tibi carnifex & tortor es; neque id te affligat, quia nomen

te ipso huic muneri aptiorem invenies. Ad rectum, ad rectum! homini enim tam perfido spes nulla porro superest pietatis: *Hac dicit Dominus*, ait Deus per Prophetam Amos, *super tribus sceleribus Israel, & super quatuor non convertam eum, pro eo quod vendiderit pro argento justum.* Vos autem inter hæc quid dicitis? an non Jesu nostri fors pessima, & iniquissima vobis videtur? O ignominiam! ô injuriam! ô iniquitatem!

VII. Nec tamen velim vobis profoadentis, proditionis hujus injuriam hic sistere: latet sanè aliud quiddam, quod Christo longè gravius doluit. Et quid illud? fuit, ni fallor, infamia illa, quæ ex Proditoris persona in Christum refutabat; an non enim ille Discipulus erat à Christi schola recens egressus? felix sanè educatio & præclara instructio, trium annorum spatium, curaque tam soletis nil aliud efformasse, quam avarum Euclionem, ac perfidum latronem! Miseri illi, quos memoravi, Principes impudentissimi quidem traditi sunt, sed à subditis, servis, aut amicis; non tamen à Discipulis, quorum mores formabant, nec à Discipulis charis, quibus confidebant: certè hæc calamitas non probrosa minus est quam noxia; qui enim à discipulo traditur, commiserationem sperare non potest, præsertim à rudi & crudâ plebeculâ; quidquid enim discipulus gravius delinquit, magistro partim apto ad instruendum, suspectæ ejus doctrinæ, & instructioni partim sinceræ tribuitur, & insultus unius discipuli eventus, toti il-

R. P. Segneri Quadragesimale.

lico scholæ maculam & notam facit. Gravissimum igitur illud scandalum, & ignominia, quæ ex improbi Judæ facinore etiam in probos dimanavit, hæc enim verò, si mea me non fallit opinio, acutissimo doloris sensu Christum lauciavit, quem ex D. Hilarij mente expressit, cum dixit: *Tristis est anima mea usque ad mortem*, ob Judæ scilicet perfidiam & prævaricationem. Certè cum vel obiter ejus mentionem faceret, *turbatus est spiritus, & protestatus est*, nullam sibi delicti hujus culpam adseribi posse; protestatus est, ut Lorinus interpretatur, *omnia se, quæ corrigendo discipulo apta erant, fecisse.* Hoc denique scandalum erat, quod malevolorum in Christum linguas solvit, ob hoc triumphabant æmulii, trepidarunt Christi fautores, & dissipati sunt sequaces; si enim tam indignè de Christo sensit discipulus in paucis dilectus, homo unanims, & intimâ miraculorum ejus notitiâ instructus, conscius sanctitatis ejus & sapientiæ; quid ab illis sperandum erat, quibus hæc omnia minus perspecta erant? Ne, quæso, ad id porro explicandum me cogite, Auditores, aut si tantopere id scire desideratis, modicam, mihi prius tantisper respirandi moram indulgete; aliàs enim vires me deficiant ad ea, quæ supersunt, declaranda, antequam Calvariæ verticem attingam.

M m m

PARS

PARS ALTERA.

VIII. **S**I scire cupitis, Audite-
res, quanti Christum fe-
cerint illi, qui Judæ minus eum ag-
noscebant, considerate probra & in-
jurias, quibus ad sic dicta Justitiæ
tribunalia affectus est, atque inde
vilissimam, quam de ipso conceperant,
æstimationem colligite. Et
ubi, obsecro, mos unquam obti-
nuit, ut Justitiæ ministri manus
injiciant homini, & sanctitatis fa-
mâ, & populorum veneratione con-
spicuo, nisi gravissimorum delicto-
rum suspicione gravato? fuit quid-
em carceri mancipatus Iosephus
non sine ingenti injuria, sed in-
tentati adulterij argumentum Iose-
phi chlamys apud sæminam inven-
ta est: *in argumentum fidei retentum
pallium ostendit*, atque adeo
vulgatâ jam delicti famâ, & præ-
viâ necessariâ accusatione ad rei in-
carcerationem perventum est. Cùm
autem Christo vincula injicerentur,
quæ accusationes, quæ præjudicia,
quæ infamia, quod delicti saltem
probabile argumentum præcessit?
binis antè diebus acclamationibus
publicis cæli Prophetes, & veri-
tatis præco proclamatus est, om-
nis populus in ejus occursum effusus
est, & virentibus olivarum ramis,
ac festivis canticorum triumphalium
hymnis apotheosin ipsi adornavit,
*Benedictus, qui venit in nomine Do-
mini*: cur ergo in tanti applausus
fastigio illum latronis instar carce-

Gen. 39.
16.

Joan. 12.
29.

ri mancipare? quasi verò infamili-
lis delicti indicium foret, con-
stantissimâ Sanctitatis opinione pol-
lere, *Ecce mandus totus post eum
abit*; tota ergo captivitatis causa
erat, mundum totum habere seque-
cem.

IX. Verùm modum insolentium,
quo ipsi vincula injecta sunt, non-
nihil considerate: si enim satellites
& ministri in hortum Gethsemane
ablegati, non reum, cujus dubia
etiamnum causa pendebat, sed con-
victum jam latronem & sicarium
aggressi essent, an peioribus magis
que indignis modis eum habere po-
tuissent? certè officij ipsorum solam
erat, cautè illum ducere, & judicio
fideliter sistere: cur ergo illum præ-
terram bestia instar ad macellum es-
tinatæ raptant? *Sicut ovis ad occisio-
nem ducetur*; cur pugnis obruantur?
cur calcibus illis feriunt? cur riu-
lenter impellunt ac trudent? cur bu-
cullis & fustibus cædunt? hoc fuit
carnificis officium erat, non magistratus
ministri. Quid autem Justitiæ ma-
gis potest esse adversum? omnium
enim gentium leges requirunt, ut pri-
mùm processus fiat, & tum de-
mum pæna infligatur: quâ ergo in-
tione, quo jure Christo soli, præ-
supplicia, & tum primùm Iuris pro-
cessus adhibetur? Heu nimium ver-
cum Isaiam mihi licet exclamare: *ex-
pectavi, ut facerent judicium, & ecce
iniquitas, justitiam, & ecce da-
mor!* Certè aliter legi in Christo causæ
locus non erat, quàm odio publico,
& furori populari; Iidem in hoc
judicio

judicio erant Actor & Iudex, accusatores & fiscales, æmuli ac testes, cumque in alijs judicijs ea testimonia non admittantur, ut valida, quæ non sunt manûs propriæ subscriptione firmata, nec publico juramento roborata, in hoc legitimæ probationis vim obtinet omnis vox, & clamor confusus? fides plena adhibetur plebi vilissimæ, infamæ, perjuræ, sacrilegæ, livore ac invidiâ corruptæ, atque adeo omni jure ad ferendum testimonium inhabili, & inidoneæ: *insurrexerunt in me testes iniqui.*

X. Sed utique Iesu Christo tandem licebit, se defendere, causam suam agere & in medium proferre excusationis suæ momenta. Omnino. Inter primos Quæstionis articulos erit, ut rationem reddat de discipulis, & de doctrina sua; vix autem cœpit labra aperire, & responsum summa cum modestiâ, ac verborum compendio reddere, satellitum unus excussissimum illi pugnum inflixit: *unus ministrorum assistens dedit alapam IESU.* Intolerandam judicij iniquitatem! si enim audire renuunt, cur interrogant, cur auscultare detrectant? Iustitia, ô cæli, Iustitia! Rex enim vester non iudicium duntaxat minoris ordinis, sed & satellitum vilissimorum arrogantia iniquissimè obruitur: non amplius est quæstio de vita ejus & libertate; hoc enim potest sperari non potest: sed id unum petitur, ut si damnandus sit, ea saltem Christi ratio habeatur, quæ latronum, & adulterorum: cui enim horum unquam ab ullo tribunali negatum est, ut vel

simplici verbulo se defenderet? *Nunquid lex judicat hominem, nisi prius audiverit ab ipso?* ait S. Ioannes; nunquid omnibus reis licet, & temporis moram ad respondendum poscere, & causæ advocatum ad defensionem quærere: Christo non solum non loqui, cum necesse judicabit, permittatur, sed nec respondere, cum fuerit interrogatus? Quid ergo illi iniquos inter Iudices faciendum est? an tacere debet, & obmutescere? & iteratò, licet interrogatus, ne hincere quidem audebit, *sicut homo non habens in ore suo redargutiones?* Bene ergo est, taceat: sed heu miseram Christi conditionem! si taceat, stultus censetur, ejusque silentium aut intellectus hebetudini, aut frontis proterviæ, aut animi vilitati adscribitur, nec desunt, qui illud tacitam delictorum confessionem interpretentur. Quæ ergo hæc judicij forma est, in qua reus & prohibetur loqui, & punitur, cum tacet? Edicite, Auditores! qui Historiarum, ac rerum gestarum notitia polletis, an ullum unquam reum crudele magis ac iniquum tribunal expertum esse legistis? Cum nautæ sortis beneficio Ionam periculosè illius tempestatis, quæ omnes in præsentaneum vitæ discrimen adduxerat, reum esse intelligerent, inauditum tamen, in mare demergere minimè sunt ausi, sed legitimum ex juris præscripto processum, & accuratum, licet in præsentem naufragij periculo minus opportunum, ex ætate instituerent: *Quod opus tuum, qua terra Ionæ tua, quo ex populo tu es? cumque*

M m m 2 etiam

etiam damnandus esset, à sententia tamdiu abstinuere, eum ore proprio contentem reum haberent; *propter me tempestas hac grandis venit super vos!* Uique adeo, ut acutè notat S.

Joan. Chryso-
stomus, etiam barba-

ris indignum videbatur, in condemnatione judicij formam negligere, tametsi interea cælum tonaret, sæverent Austri, spumarent undæ, & in extremo omnes naufragij discrimine versarentur. *Sed & hi Nauta, ait, quamvis barbari, eum, qui in judicio optimus est, ordinem imitantur, & id quidem tanto pavore, tot fluctibus, tantâ in ipsos circumstante procellâ.*

Rom. 1.
de peni-
tent.

Quod ergo grande delictum JESU mei erat, ut solus ipse hoc beneficio indignus haberetur, & quamvis nulla in judicij celeritate utilitas, nec ulum in mora periculum foret, nullum penitus illi legis adminiculum servaretur, quod vel inter tempestates rebellis & refractario Prophetæ concessum est, nec respondendi facultas daretur, quin & ipsum silentium in partem culpæ traheretur? *Nonne disimulavi, nonne silui, nonne tacui? dicere meritò poterat, & venit super*

Job. 3. 26

me indignatio!
XI. Necdum tamen injuriæ apicem attingi, iniquissimam nimirum latæ in Christum sententiæ formulam: probe mihi perspectum est, innocentes quàm plurimos ad diversa supplicia, exilium, confiscationem bonorum, carcerem, furcam, & ad venena damnatos, nec id solum errore inculpabili, sed ex odio & perversissima malignitate. Ita ab Atheniensibus

Socrates & Aristides, Camillus & Scipio à Romanis, ab Herode Mariamne, Thrafeas à Nerone, Mezius à Domitiano, Boëthius à Theodorico iniquè condemnati sunt, sed quid hoc? Omnes quidem isti forte innocentes, sed nullus eorum ut innocens condemnatus est. Hæc enim vero est injustitiæ inauditæ impudentiæ incredibilis & portentosa, quæ extremis Christi, Ejusque pretiosissimæ viæ contemptus demonstrabatur, qui verè factus est eorum risus & opprobrium, quorum summa gloria est opprobrium hominum. Habent homines insitum ferè horrorem, vniuiliissimis etiam animalibus admodum, si minimè nociva sint, sed manifesta ac modesta; quàm vilis ergo fuerit Christi vita, necesse est, cui iniquissimus Judex in immani populi corona fateretur, eam quidem jubè eripi illi non posse, velle se tamen illum ad mortem ex officio condemnare: audite, obsecro, judicium sententiam, à Pilato palam & dilectè & quod magis admirandum est, pro tribunali sedente promulgatam: *Nullam causam mortis in eo inueni!* Vivat ergo Christus tranquille, & vinculis solutus discedat; hæc enim verò ex hisce præmissis legitima, & ab omnibus expectata consequentia foret. Verùm enim verò, ô insolentiam Judicis impudentissimam! sequelam profus contrariam intulit. Tradatur ergo, ait, in manus carceris, rapiatur in Calvariæ verticem, è crucis patibulo suspendatur: *Et ad*

judicia

judicavit fieri petitionem ipsorum. Quid ergo opis Christo commiseratione dignissimo superesse poterat apud illud tribunal, ubi non solum satis non erat, esse innocentissimum, sed nec innocentem apparere, & innocentiam liquido constare. Nec quicquam sanè supra dolui, nullum Christo fuisse advocatum, qui causæ ipsius patrocinaretur; an enim plus desiderare potuisset, si ad illum defendendum surrexissent Hortensij, ac Cicerones Romani, Isocrates, & Demosthenes ad innocentiam ejus palam contestandam. Hoc enim verò unicum erat, quod ab Oratorum maximo poterat expectare. Hæc autem innocentia Judici perspicuissima erat: sciebat enim, quod per invidiam tradidissent eum: Nihil invenio causam in hoc homine: Nullam invenio causam in homine isto: Quid enim mali fecit? Id tamen totum, exemplo hæcenus inaudito, ad eum à morte liberandum minimè sufficiebat.

XII. Quin hæc potius unica causa erat, mortem ipsi crudelem inferendi. Auscultate, obsecro, considerationes admirandas non minùs, quàm verissimas: si Christus rei instar condemnatus esset, supplicium delicto conveniens sustinisset, juxta legis mandatum: *Pro mensura peccati, erit & plagarum modus.* Si ergo blasphemie ipsum convicissent, Nabothi instar lapidibus fuerat obruendus: si homicidij, jugulandus cum Joabo: si perduellionis, plectendus capite cum Siba, & sic de cæte-

ris. Nec facilè ex arbitrio Judicis supplicia hæc immutari poterant, cum perspicuum esset, certo cuivis delicto certam per leges pœnam esse taxatam. Cum autem Christus nullius criminis reus declaratus sit, quid consequitur? id unum sanè, licuisse Judici, nullum in tormentis modum, nec legem, nec terminum servare, sed in eum effundere, quidquid flagrorum, spinarum, furcarum, ludibriorum, contemptuum, fellis, & absynthij, aceti, & quorumvis tormentorum poterat excogitari, atque in manu & potestate cujusvis tortorum ac carnificum esse, pro uniuscujusque libitu tormenta augere, multiplicare, & extendere. An unquam de ullo reorum audivistis, fuisse illum in tortorum manus traditum, ut pro libitu suo in eum animadverterent? Quod genus delicti usque adedò novum est, cui pœna tam insolita decreta sit? quæ leges id unquam permisere, quæ regiones, quæ ætates, qui populi? In Christum solum, nisi fallor, potestas hæc arbitraria, tam iniqua, tam traditoria est exercita: *IESUM verò tradidit voluntati eorum.*

XIII. Sed forsitan Christus humanos tortores nactus est, qui executionis moderatione sententiam iniquissimè latam mitigarunt? Vobis id relinquo judicandum: hi quidem ut plurimum erga reum dolentes magis, quàm severos exhibere sese solent, quin & officij, quo invitati funguntur, veniam à

M m m 3. sco

Zuc. 23.

25.

reo petunt, nec ullum facile periculum est, ut supplicij decreti qualitatem aggravent, quin enses & secures exacuant, ut ictus lethalis majori velocitate & minori sensu doloris succedat, rectim unguunt, ut opus breviori morâ conficiant: adversus Christum autem, quâ pietate processerint iniqui illi tortores, auscultate Christiani, & cohorrescite. Per legem cautum erat, ne si quis ad flagella damnaretur, quadraginta ictuum numerum rei supplicium excederet: *Quadragenarium numerum non excedant*: quod si quis vel semel ultra hunc numerum caderetur, perpetuâ infamiâ notam passus est, atque omnis honorati muneris incapax habebatur; unde quoties Iudæi flagellis in Paulum seviebant, id quod quinquies factum est, studiosè cavebant, ut potius unâ minus plagarum infligeretur: plagæ autem Christo inflictæ non solum quadraginarij, sed etiam inaudito exemplo millenarij numerum excedebant, ut gravissimæ ac perpetuæ infamiæ notâ apud omnes laboraret: impiissimus Iudex nec flagellorum modum, nec cædentium numerum, nec supplicij moram determinavit, ut decuit, sed hæc omnia tortorum iudicio ac discretioni barbaræ reliquit: *Voluntati eorum*. Ecce ergo, quid temerarij hi fecerint! Novi identidem & recentes succedebant fatigatis, nunc virgis, nunc nervis bubulis, nunc funibus, nunc catenis armati; ru-

perunt venas, denudârunt ossa, artusque omnes crudelitate summi consciderunt, & cum caro pomb flagellanda non superesset, *super dolorem vulnerum addiderunt*, sequentibus, mutò animârunt, ut vulnera vulneribus, plagas plagis adjicerent, & in ipsa etiam viscera grassaretur. Superi! quod tandem genus hominum hoc erat? quæ rumpes caucea eos genuit? quâ tigride lactati sunt? fierine potuit, ut ad conspectum corporis nudi, candidissimi, immaculati & puri, flagella manibus non elaberebant, langueret omnis brachiorum vigor, & lacertorum sensus stupesceret? Etsi non Deus, qualis tantum erat, sed homo duntaxat fuisset, an non eximia corporis forma, cuj parem mundus non vidit, animos eorum ad teneritudinem inflectere debuisset? illi tamen commoveri se passi non sunt, sed quemadmodum nec florum pulchritudo, nec fructuum amœnitas contortidis nubibus par est, ne aut hortorum topiaria, aut prata græcæne flagellent, ita nec Christi pulchritudo, quantumvis Divina, barbaros illos poterat retinere, Inde accidit, ut, cum caput sacratissimum solum in tanta plagarum & currentis sanguinis procella maneret intactum, in illius etiam supplicium conspiraverint, & propria autoritate, ac inconsulto etiam Iudice, coronam pungentissimis spinis exasperatam violenter sacro vetitici impresserint, quasi verò in rari-

Deut.
25. 3.

Theophyl.
lact. in
2. Corinth.
v. 11.

ta silvarum copia non haberet Palæ-
stina pro Christo aliam magis decen-
tem magisque honorificam; mōx-
que velatis oculis, velut scenico
Regi turmatim circumfusi, hic in-
jectis faciem sputis deformavit, hic
colaphis genas percussit, ille bar-
bam inhumanissimè evulsit: cum-
que etiam dirissimis tortoribus in
more positum sit, pænarum instru-
menta à reorum oculis absconde-
re, isti tamen nihil similis pieta-
tis Christo exhibuere; nōstis enim,
iplummet fuisse coactum, crucem
humeris suis imponere, eamque
non Isaac instar, ligna sua horā
dei jam serā, per semitas solita-
rias, & procul ab hominum con-
spectu portantis, sed clarā die,
per mediam Hierosolymam, præ-
vijs tubicinibus, stipantibus ad la-
teru tympanis, & immensā popu-
li coronā circumfusā ad locum
supplicij deferre. Eō ubi perven-
tum, minimè sanè contenti erant,
vestibus suis indutum è crucis trun-
co suspendere, sed ad ignominie
incrementum, penitus denudarunt,
innovatis violentā vestium avulsio-
ne laceri ac saucij corporis vulne-
ribus, quibus vestes sanguine &
sanie concretæ adhærebant. Inde
supra crucem supinè sternunt, te-
nerissima membra distendunt, ma-
nus pedesque adaectis per repetitos
malici ictus clavis perforant, ac
postea (ignoscite proferanti, ne
corda vobis, nisi narrationem ac-
celerem, dolore rumpantur) in-
ter barbaros clamores, ad quos

sol ipse, tam crudele facinus dete-
statur, profugit, Regem gloriæ
furiosi simul & hilares in altum
levârunt, & ex infami signo spe-
ctandum proposuerunt, idque, si
diem consideres, maximè solenni,
si locum, probrosissimo, si situm,
maximè sublimi ac conspicuo, si
modum, summè intolerabili; cum
enim ex legis mandato funibus de
cruce rei suspenderentur, cum Chri-
sto clavis ferreis, iisque obtusi
acuminis ad vulnus sensumque do-
loris exasperandum usi sunt. Eja
tortores, quibus crudelitate pares
non vidit orbis terrarum, exerite
omnem, quam concepistis, iram,
exfariate furorem vestrum; sed cur,
obsecro, in medio duorum latronum
eum suspenditis? hoc certè non
Iudicis mandatum, sed carnificum in-
ventum erat, qui, insolitā authorita-
tis sibi arrogatæ licentiā, suæ in
Christo torquendo libidini indulle-
runt: *fecerunt in eo, quæcumque vo-
luerunt.* Sed qua de causa id fece-
runt crudeles? dicam: animadver-
terunt quippe mortalium pessimi,
Christum in prolixo tormentorum
& passionis suæ decursu, de nullo
unquam conquestum, nisi cum vin-
cula eidem in horto injecturi, fusti-
bus, hastis & lanceis armati, velut
ad capiendum latronem properarent:
*Tanquam ad latronem existis cum Math.
gladibus & fustibus comprehendere 26. 55.*
me. Eja, dicebant mutuo, summè
illi dolet, latronis instar tractari,
ergo, ut latronem, ut latronem de-
cet, tractemus. Itaque haud con-
tenti.

tenti, latronem ipsi Barrabam præposuisse, geminis insuper stipatum latronibus, ad mortem rapuere, ac intra latrones medium in cruce suspendere: tanta carnificum rabies erat, & tam insanum desiderium, ut acerbissimo doloris sensu Christum torquerent: *Morte turpissimâ condemnemus eum.* Hoc unum illi contendebant, ut ab omnibus Rex esse crederetur, sed non nisi Rex latronum. Crux ipsa se solâ quidem turpissimum supplicij genus est, unde Tullius Cicero indignum truncum, Livius verò truncum infamem appellat; D. Augustinus ait: *illâ morte nihil est pejus, in omni genere mortium: quid ergo, si tot insuper infamiæ appendicibus augeatur?* Pendebat è trunco illo nudus Redemptor, confertissimi populi oculis expositus, loco alto ac eminente, ut profus credam, tormentorum omnium dirissimum confusionem illam fuisse: *gravissima omnium penarum pudor*, ait D. Chrysostomus; unde & hujus solius mentionem facit Apostolus, dum ait, *proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusionis contemptâ.* Quid enim! an non Christus mala plurima contempsit, ut crucem amplecteretur? Contempsit sanè angustias animi, sprexit funes, vincula, flagella, clavos, derelictionem, amarorem, agonem; hic tamen suppliciorum contemptus generosæ Christi patientiæ non fuit præcipuus effectus: majus his omnibus fuit, contemnere confusionem; quemadmodum igitur,

si multorum hostium victorem Davidem laudare cupio, satis est exprimere principalem, eumque Gigantis victorem appellare, ita pariter de Christo in cruce triumphante dicendum est, eum triumphasse, *confusione contemptâ*, hæc enim confusio identidem oculis ejus observabatur, veluti superato difficillima: *Tota die verecundia mea contra me est.* Hanc sæpius æterno Patri velut hinc gravissimam repræsentavit, *Oportuit confuso faciem meam; quoniam sustinui propter te opprobrium: confusio faciei meæ cooperuit me; hæc à Deo solo condignè concipi, & hominis comprehendi posse affirmat: Tunc scilicet improperium meum & confusionem meam & reverentiam meam.* Hoc tandem erat, de quo Ieremias ait: *Saturabitur opprobriis.* Numquam sanè dictum est, Christum doloribus, plagis, aut ictibus letandum, quin omnes credunt, eundem majorum & plurium tormentorum sitientem mortuum esse, quamvis mari sanguineo totus immertaret: *Sitio, sitio!* sed unius confusionis satur mortuus est; usque adeo suprema erat, & summa dolorum: *Saturabitur opprobriis.*

XIV. Dicite modò, Auditores, quis unquam hominum fuerit, cujus passio non fuerit mitior, magisque tolerabilis hac Christi passione, quantumvis & Anthropophagorum fustos, & Lestrigonum annales evolvatis. Ego sanè, si hodiernâ die, non dicam ad tigres aut serpentes, sed ad truncos & filices verba fecissem, præ-

Sapient.
2. 30.

Epist.
110.

Tract. 30
in Ioan.

Ad Heb.
12. 2.

aff. & tunc teneritudine eos rupissem, aut emollissem, neque id novum eis foret. Nescio tamen de quot, quantisque vestrum affirmare possum, vel unicam me lachrymulam expressisse; quin animadverto potius, vos animo immoto, sicis oculis, & fronte intrepidâ me auscultare, quasi nihil eorum, quæ dixi, in animos vestros penetraverit. Neque id admittor; hoc enim expectabam. Hoc sanè ultimum colophonem doloribus, injurijs, & ignominijs Jesu mei imponit, neminem inveniri, qui eidem compatiatur: *sustinui, qui simul contristaretur, & non fuit, & qui consolaretur, & non inveni?* Certe lobo in sineto suo non deest tergeminus amici, qui calamitatis, & nuditatis ejus adpectu commoti, scissis vestimentis septem dierum & noctium spatio unâ cum ipso jacebant humi; ululantes præ dolore, & in summi ludæi testimonium, pulvere comas conspersi. Cùm Cato minor è rostris detractus, Cæsaris jussu in carceres & vincula conjiceretur, Senatus Romanus universus, eorum quo tunc perorabat, calamitatis ejus indoluit, eumque moestus comitatus est. Cùm Dionysius tyrannus regno exul à Timoleonte solam veterere cogere, tota, cùm appulisset littori, urbs Corinthus obviam egressa, & stupore attonita, lachrymantibus oculis iniquæ ejus sortis compulsa est. Tu autem, Redemptor mi, quem tandem habuisti, qui vel verbulo te solaretur, *R. P. Segneri Quadragesimale.*

vel ullum humanitatis signum exhiberet? Ah videor mihi te videre languentem, ac gyratis in orbem oculis dicentem: *Circumspexi. & non erat auxiliator!* Etiam è dilectissimis discipulis unus te tradidit, alius negavit, ille aufugit; ipse Pater Cælestis, velut tui oblitus, curam omnem deposuisse, teque tortorum potestati reliquisse videtur. Mater quidem tua dolentissima pauculis, quas eadem pietas movit, mulieribus stipata te subsequitur: sed quid miseræ istæ in tuum favorem potestati reliquisse videtur. Mater quidem tua dolentissima pauculis, quas eadem pietas movit, mulieribus stipata te subsequitur: sed quid miseræ istæ in tuum favorem potestati reliquisse videtur. Mater quidem tua dolentissima pauculis, quas eadem pietas movit, mulieribus stipata te subsequitur: sed quid miseræ istæ in tuum favorem potestati reliquisse videtur. *Marc. 15. longe aspicientes? inter licetorum & 40. satellitum ferocem ac petulantem turmam, in medio plebis te iridentis, carnificum te torquentium, militum tibi insultantium, sacerdotum, scribarum, ac Phariseorum te blasphemantium? Et praterentes blasphemabant eum moventes capita 27.39. sua.*

XV. Verùm quid mirum est Auditores, crudeles illos vivo tam parùm compassos, qui nec mortuo quidem pepercerunt? Etiam cadaveri ferocientes insultant, & quidem in oculis genitricis: an major barbaries vel cogitari possit? Planxit sanè Cato, cùm Romanorum cada- *Plut. in Cato.* vera aspiceret, contra quos arma moverat; lachrymatus est Titus, cùm Judæorum corpora intueretur, in quos tanta strage desævijit; Alexander ipse Macedo, qui tantis *Joseph. de bell. Jud. 1.7. c. 24.* sumptibus, sudoribus, laboribusque Dariam è medio tollere laboraverat, *N n n* cùm

cum corpus tandem exanime, & exsanguie videret, à lachrymis sibi temperare haud poterat, quin propriam ex humeris detractam chlamyde involutum operuit, usque dum decenti tumulo conderetur. Carissimo autem corpori IESU mei, quamvis omnino lacerato, plagis subacto & faucio, adactam lancea transfodiuntur

Sab. 1. 4.

Jo. 19. 34.

In Jo. 19.

hom. 48.

costam, & pectus aperitur: unus militum lanceam latus ejus aperuit. Quae rabies haec, quis furor, quae impietas erat: Illudere mortuo? Ita enim Chrysostomus ait, illudere mortuo, quam ipsum crucis supplicium, longè pejus est. Me certe spiritus & vires deficiunt, ad tantam barbariem poterò exaggerandam: Tu illam Sol obscure deplora, vos caeli tonantes, vos tumuli aperti, vos petrae scissae, vos montes concussi, vos maria tumultuantia, vos flumina cursum sistentia, vosque creaturae sensus expertes, clamore, gemitu, & fremitu dolorem vestrum testamini; nisi enim vos plangatis, nescio unde lachrymas tumbae IESU mei affundam. An viduas forsitan ad lugendum invitabo? Sed illae omnes lachrymas suas maritis unice dilectis se consecrassent respondunt. An fortè juvenculas? Sed & ille lachrymas omnes amantissimis suis, quos toto corde deperunt, addixisse fatentur. Matres autem afflictiissimae alteri tumbae illachrymari posse negant, quam quae amicos filios tegunt. Vestrum ergo est, o rupes, o saxa, o speluncae, vestrum

est, plangere, nisi funebres Christi exequias omni compassionis honore destitui velitis: ego certe, nisi fallor, palam demonstravi, Christi morti nullam unquam fuisse similem: Non est, non est dolor similis, sicut dolor CHRISTI.

P A R S A L T E R A.

XVI. N Ollem sanè, totum animi fructum, qui è dolentis Servatoris nostri passione colligitur, inter lachrymas & plangentiam stare; id enim ex naturali affectu, sensuque pietatis, qua quisvis alienae calamitati indolere solet, oriri posset: neque etiam eum in modum, quo agnello jugulato tenerè computimur, mors Christi plangenda est. Vellem potius, ut contriti animi dolor cum verecundo pudore in nobis excitaretur, ex consideratione summæ nostrae erga illum ingratitude, qui tanta nostri amore est passus. D. Paulus Apostolus ad Romanos magni momenti sententiam scripsit, quæ quia intellectu difficilis est operæ pretium est, ut in nostram utilitatem declaretur: ait ille, verbum Patrem Verbum incarnatum proposuisse mundo, propitiationem per fidem in sanguine ipsius, ad ostensionem justitiae suae, propter remissionem praecedentium delictorum. Quod enim Christus morte suâ Misericordiam & Iustitiam simul mundo palam fecerit, id enim vero probe assequor: manifestavit ille justitiam pro-

ij rigore, quod ad mancipij redemptionem impendit; manifestavit Misericordiam amoris excessu, quo se pro perfido & perduelli in mortem obtulit. Cur autem Apostolus dixit, mortuam esse Christum in remissionem præcedentium peccatorum, non verò eorum, quæ futura sunt? propter remissionem præcedentium delictorum: an non enim in cruce pro nobis obtulit pretium, omnibus Dei offensis ad perfectam æqualitatem compensandis sufficiens, etiam si mortalium numerus infinitus foret, aut mundus æternum duraret? Id sanè verissimum est: cur ergo Apostolus non est usus verbis magis illimitatis, quibus non præteritum duntaxat & actuale, sed futurum & possibile tempus complecteretur? Non me latet responsum, quod à Pererio commendatur, scilicet quòd eùm secundum naturam impossibile sit, effectum causâ suâ priorem esse, capi non potuerit, quomodo peccata ante Christi adventum commissa, virtute sanguinis nondum effusi, jam deleta fuerint intuitu pretij nondum soluti; atque ideo Apostolus, qui animis gentium implantare debebat difficillimas fidei veritates, specialem mentionem fecerit eorum peccatorum, quorum remissio aut minùs nota, aut intellectu imperceptibilis videbatur, qualis erat remissio præcedentium peccatorum. Sed ultra hanc expositionem literalem placet adjuungere morale, & mysticam,

non solùm à Salmone, & Salsbourno, verùm & ab alijs præstantissimis interpretibus approbatam, qui dicunt, Apostolum expressè scripsisse: *propter remissionem præcedentium, & non sequentium delictorum*; ne credere possemus, ulli porro amplius peccata futura: cùm enim Apostolus Cor Jesu Christi amore inflammatissimum, & reverentiam sacratissimæ passioni summam, atque unâ divini sanguinis æstimationem inexplicabilem haberet, capere non potuit, quâ ratione ullus hominum, post tam acerbæ passionis pretiosum lytrum, peccare amplius possit. Satis ergo esse censuit, si meminisset præcedentium peccatorum; de sequentibus enim id scribere, superfluum judicabat: *Dum præterita peccata solùm recenset, indicat quodammodo, peccati statum præterisse.*

XVII. Et sanè quis unquam credidisset, nisi experientia docuisset, contrarium, reperiri porro posse hominem tam impium, tam indocilem ac inhumanum, qui, cùm fide certam teneat, Dei filium ob peccata nostra occisum, illud tamen in cordis sui sinu fovere, Christi que carnificem hospitio suo amicè excipere velit: hoc sanè tantæ inhumanitatis prodigium est, ut, nisi frequentissimè fieri videremus, non solùm crederetur monstrò simile, sed omnino fabulosum, commentitium ac impossibile. Et tamen, horret animus dicere, infinitus quasi eorum

Salmor. disp. 28. ad Epist. ad Rom. 3. Adam. Salsb. in Epist. ad Rom. 3. Corn. à Lap.

Ben. Justin. in hunc loc.

numerus est, qui non solum divinis
offensis gaudent, sed illis etiam pas-
cuntur, suosque omnes redditus,
facultates & opes inde colligunt.
Unde enim tot Comici lascivi vi-
vunt, tot notarij fraudulentij, tot
venales sicarij, tot meretrices pro-
stitutæ, tot lenones impuri? unde,

of. 4. 3.

inquam, hi omnes vivunt, nisi ex in-
jurijs, quæ DEO inferuntur? *Peccata
populi comedunt*; hoc enim verò eor-
um patrimonium, eorum summa
capitalis, hi eorum fundi sunt, adeo,
ut si in mundo non essent, qui
DEUM potè offendere vel-
lent, hi omnes brevi tempore ad
incitras redigerentur. Egre dimini
in compita & publicas plateas,
& dicite, cujus sit nomen illud,
quod in momenta singula male-
dicitur, nisi nomen divinum? quis-
quis insanum cordis sui furorem ex-
pectorare cupit, injurias in DEUM
evomit, quisquis fidem mendacio
cupit astruere, DEUM in testem
invocat, quisquis nugari, ludere,
ridere, jocari desiderat, DEUM
risuum suorum & cachinnorum ob-
jectum assumit, adeo ut hac ætate
insulsi sint joci, insipidi lepores, &
scurritates absurdæ, nisi simul di-
vinus honor laceretur: *Nec putatur
gaudium tanti esse, liceat Salviani
verba apponere, nisi DEI in se ha-
beat injuriam.* Quin ipse Sanguis
Christi, redemptionis nostræ pre-
tium, an non omnibus quisquilijs &
luto platearum vilior habetur? non
solum à Nobilitate, sed & à plebe

infima calcatur, à fæce navigatorum
& triremium mancipijs, ab aratoribus,
sulcosque per arva ducentibus,
à vilissimis mercium propolis & licu-
tatoribus, mediastinis stabuli, à ser-
vis & pueris officinarum, à caupo-
nibus & tabernarijs blasphematur,
adeo quidem, vestrà tamen pace de-
veniã dixerim, Auditores, ut nemo
per publicas plateas possit incidere,
quin totus horrore percellatur; tanta
est irreverentia, quã à nonnullis ad
tertium quoddam verbulum Sanguis
Christi contemneratur, aut ut melius
eloquar, profanatur, conculeaturque,
quasi verò tam largè illum Cruci-
tus effluere voluerit, ut lotus
inde confici possit; ut ponat illam
verba sunt Isaiæ, ut ponat illam
in conculeationem; quasi luum platea-
rum.

XVIII. Ah DEUS meus! quid
quid pro hominibus adeo ingratis &
discolis crucifigi voluisti? Ignosce
audaciæ meæ! zelus enim honoris
tui, hæc mihi verba extorquet: *Filius
DEI es, descende de cruce!*
Filius DEI es, descende de cruce!
Quid enim in cruce facis, Filius DEI?
an ideo sanguineo torrente manas,
ut minùs æstimèris? quis ille fre-
ctus est, quod emolumentum?
quæ utilitas in sanguine tuo? *Ab
descende!* Ita enim verò, *descende
de cruce!* quid enim ab hominibus
potè speras? an fortè, ut ipse
te æstimet & magni faciant? ab-
erras, & nimium quantum decipe-
ris! Te enim omni stulto de-
deris.

Lib. 6. de
Provid.

derio, & cuius levissimæ voluptati, omni stimulo honoris & vanitatis postponent: quod si forsitan in comparationem venias cum scorto & meretrice (ah nolo dicere, ne publico te dedecori exponam) noli tibi nimium tribuere & blandiri, causâ cades, & postponeris: olim triginta denarijs venditus es; modò, cheu! non deerunt Christiani, qui te triginta solidis tradent; tam parvi enim æstimatoris, ut si in publico mercatu venalis prostrares, minoris frumento, oleo ulvâ passâ, alijsque rebus vilissimis vendereris. Frustra Osæ verbis, lamentaberis, quòd populus tuus diligit vinacia avarum; lamentari enim & plangere te finet, quòrtum liberit, modò illi commodis suis fruantur. Et tu his insuper habitis, etiamnum è cruce pendes? Ah descende, descende de cruce! tametsi enim, pro bono forsitan quis audeat mori, ut Apostolus dicit, sed pro gente ingrata, perfida, impia, injurijs infectâ, quis possit mori? Verùm enimverò, cui ego hæc ingemino? Dico nempe id Deo, qui tametsi satis id agnoscat, distinuat tamen, seque cruciari patitur, ac torqueri eorum ipsorum amore, qui eum tam parvi æstimator, nec solùm moritur propter remissionem precedentium delictorum, sed quod magis admirandum est, etiam in remissionem futurorum. Cùm autem ipse taceat, ego saltem apud vos illius partes suscipiam, vobis-

que supplex accidere, vos adjurare non desistam, ut tandem saturati offensis præteritis à futuris abstineatis.

XIX. Verùm quâ tandem ratione id meliùs præstabo, quàm ob oculos vestros tremendum illud spectaculum ponendo, in cujus præsentia hodiernâ die cælum inhorruit, tellus tremuit, & universa natura turbata est. Eja ergo popule amate! si mihi non credis, quòd Christus tui amore tanta pertulerit, tuismet oculis eundem aspice; an non summum ardentissimi amoris apicem Divina tibi bonitas attigisse videtur? Ecce vita tua, non amplius quasi pendens ante te, ut tot antè sæculis promissum est, sed verè pendens ante te. Edic, quid porò expectis à DEO pro te crucifixo, pro te lacerato, pro te integro sanguinis diluvio inundante? Ediffere, num summo amoris excessui aliquid adhuc addi posse credas. Quod si tuo etiam judicio nihil porò desiderari posse agnoscas, æquo saltem animo lamentantem ausculta: Popule meus, sic enim ille te verbis D. Bernardi alloquitur, popule meus quid causa est, quòd inimico meo vestroque libet potius servire, quàm mihi? Eja responde, popule fidelis & dilectissime! quid causæ est, quòd magis inimico tuo, meoque servias, quàm mihi? An ille creavit te, sicut ego te creavi? an conservavit,

ut ego te conservavi ? an necessarium tibi victum subministravit, ut Ego ? si parva hæc videntur ingratis, certè non ille, sed ego redemi vos ! Edicite, obsecro, quis omnia bona sua in vestri gratiam profudit ? Ego, an sathanas ? sathanas an Ego ? respondete : non ille, non ille, sed ego redemi vos ! Novi, quanti mihi steterint animæ vestræ, quantum sustinuerim, quantum vestri amore expendim. An parum id vobis videtur ? sic sanè levissimum ; assentiar vobis : verum an tanta amore vestri fecit inimicus meus ? quod si tantumdem ille præstitit, per me licet ; terga mihi vertite, illius partibus adherere ; si autem perdidit, & pernox in vestram solùm perniciem incumbit, quid causa est, quid causa est, quod inimico meo, vestroque libet potius servire, quam mihi ? Eja, enarret ille itinera vestri causâ suscepta, vigiliis enumeret ad vos docendos continuatas, sudores exaggeret in vestrum solatium sparsos, narret impotentiâ in vestri emolumentum exantlata, ostendat transfossam caput, membra distorta, manus clavis perforatas, hians è vulnere & apertum pectus, ut ego palàm exhibeo. Ah non ille, non ille, sed Ego redemi vos ! In eo solo forsitan erravi, quod, cum alij pereantari primum soleant, an is, quem ab hostili ferro redimere cogitant, servire sibi velit, ac tum primum

necessarium pro eo lytrum perficiant, ego autem prius vos redimerim, ac postea primum peccatus sum, an servire mihi velint. Revertere ad me, quoniam redemi te ! Ah Christiani ! necdum vobis commoventur, imò rumpuntur viscera, dum hæc vobis à Redemptore vestro auditis exprobrari ? Enim verò dignissimi essetis, quod ille penitus desereret, earumque nozarum veniam negaret, quibus cum offendere ausi estis, postquam illum è Cruce pendentem vidistis. Verùm hic ultimus tandem insatiabilis amoris excessus fuit, ut omnium offensarum præteritarum, & futurarum veniam liberalissimè vobis concederet : *dimitte illis* ! Hac enim deprecationis formulâ ulus est, nullâ factâ exceptione.

XV. Venia ergo, & indulgentia plenissima vobis conceditur, o Peccatores, gravissimorum licet delictorum rei ! modò ea cum sententia dolentis animi sensu detestemini. Venia vobis lusoribus ob blasphemias, quas effudistis ; venia vobis mentoribus ob tot perjurias, quæ fecistis ; venia vobis libidinosis ob effrenis vestræ lasciviæ turpitudines, cui immergi estis ; vobis quoque detractoribus, & vindictæ cupidis ; vobis homicidis, & sicarijs : ne porò dubitetis, omnia peccata plenissimè vobis condonantur : & quid dieo, condonantur ? non est hæc factis propria loquendi formulâ : apertius plenariam hanc nozarum veniam expresse

preſſit Propheta Nathan, cum Da-
videm delicti ſui pœnitentem: & in
amaras ſolortum lachrymas, dicentem
audivit: *peccavi Domino*, illico ſub-
iunxit, *Dominus quoque tranſtulit pec-
catum tuum*. Non dixit, Dominus
remiſit, delevit, condonavit tibi pec-
catum tuum, ſed *tranſtulit*, quia
graviſſimum noxarum onus ex hu-
meris noſtris in Chriſti humeros
tranſlatum eſt: *poſuit in eo Dominus
iniquitatem omnium noſtrorum*. Popule
mi! Dominus tranſtulit peccatum tuum
à te. Gaude & exulta, eſti dies
iſta non niſi pijs planctibus deſtinata
ſit. Peccata tua in humeris Domi-
ni tui ſunt, onus Domini; Ille ex te-
neritimo, quo te complectitur, amo-
re ſua fecit peccata tua; pro te vult
pati, pro te cruciari: tibi interea Eo
loquente ridere licet, ſi libet: ſed
quis tam inhumanus & ingratus erit?
Nondum eſt tempus ridendi, mo-
riendum prius eſt, moriendum. *Re-
cedite à me, amare ſtebo, nolite in-
tumbere, ut conſolemini me!* Ego ſa-
ne nolo porro vivere, Deus meus,
niſi vivam, ut amem te! *Charitas
Chriſti urget nos, ut, qui vivunt, jam
non ſibi vivant, ſed ei, qui pro ipſis
mortuus eſt*. Quid? an ego mihi
porro vivam, ne dicam inimico meo
peſſimo? Ego ne vivam deſiderijs
meis? ego voluptatibus? hoc enim
verò Superi avertant! Quin mori po-
tius eligo, aut, ſi non moriar, ſal-
tem ejus ſol in amore vivere, qui
pro me mortuus eſt; Illi laborare,
illi ludare, totam illi vitam & vires

impendere: *anima mea illi vivet*, *Pſ. 21. 39*
anima mea illi vivet! An non & vos
Chriſtiani, Chriſto ſoli vivere eligi-
tis? quid porro præſtolamini? Eja
venite, & duriffimo Crucis lectulo
advoluti id ipſum palam proteſtemi-
ni, veniam petite, miſericordiam im-
plorate, aut ſi placet, ſinitè vices ve-
ſtras ego ſuppleam, & omnium ve-
ſtrum nomine perorem.

XXI. DEUS MAJEſTATIS ÆTERNÆ!
ecce nos omnes mortis tuæ reos ag-
noſcimus, & proſitemur! quid opus
eſt diſſimulare? culpa enim verò no-
ſtra eſt, ſed multò, ſed multò ma-
gis Divini tui in nos amoris, qui te
rigido Crucis trunco affixit? ſi enim
amor tuus permiſiſſet, ut omnes in
infernum detruderemur, ſicut ſum-
mo jure merebamur, tum nulli pro
te clavi, nulla flagella, nulli fu-
nes, nulla ignominia, ſed ſola, &
pura gloria fuiſſet. Tantine tibi
erat ſalus hominum miſerrimorum,
perfidorum, & perduellium, ut pre-
tium tam eximio compararetur, pre-
tium Sanguinis tui? O charitatem in-
ſinitam! o amorem incomparabi-
lem! Si mentes Angelicæ hac pri-
mùm die orbem terrarum intrarent,
& nec tui nec noſtri notitiam aliun-
de haberent, o quantum deciperentur!
certè longe majorum de no-
bis æſtimationem conciperent, quam
de te ipſo, dum te noſtrâ cauſâ mo-
ri viderent. Id ſaltem nobis gra-
tiæ indulge Domine, ut tanto
amori respondeamus. Pereat bar-
barus ille, pereat, qui te non
amat!

1. Cor. 16
22.

amat ! Si quis non amat Domi-
num nostrum J E S U M Chri-
stum , anathema sit ! E consor-
tio hominum expellatur , qui te
non amat , cum feris habitet , &
intra furias Acherontis ardeat ! In-
ter homines , pro quibus mor-
tuus es , porro non vivat , qui non
decrevit , tibi soli vivere ! Quid
ergo amplius expectatur. Si quis hoc

nondum statuit , deceat illic ; qui
illud firmè proposuit , confirmet , &
de novo contestetur. Tu vero Do-
mine Deus , dignos nos fac tuâ ben-
dictione , quam omnibus pariter ap-
precor , omnibus impetior novita-
tæ hoc momento auspicandæ feix
initium, in nomine Patris, ut vigorem
addat, Filij, ut nos illustret, Spiritus
Sancti, ut nos inflammet. Amen,

SERMO